ΣΠΟΥΔΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

e-spoudi

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΑΙ

ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

13/12/2025

ΣΠΟΥΔΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

*Ὥστε προσήκει τούτους **εὐδαιμονεστάτους ἡγεῖσθαι**, οἵτινες ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων **κινδυνεύσαντες** οὕτω **τὸν βίον** ἐτελεύτησαν, οὐκ ἐπιτρέψαντες περὶ αὐτῶν τῇ τύχῃ οὐδ' ἀναμείναντες τὸν αὐτόματον θάνατον, ἀλλ' ἐκλεξάμενοι τὸν κάλλιστον. Καὶ γάρ τοι ἀγήρατοι μὲν αὐτῶν αἱ μνῆμαι, ζηλωταὶ δὲ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱ τιμαί· οἳ πενθοῦνται μὲν διὰ τὴν φύσιν ὡς θνητοί, ὑμνοῦνται δὲ ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετήν. Καὶ γάρ τοι θάπτονται δημοσίᾳ, καὶ **ἀγῶνες** τίθενται ἐπ' αὐτοῖς ῥώμης καὶ σοφίας καὶ πλούτου, ὡς ἀξίους ὄντας τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότας ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ τοὺς ἀθανάτους τιμᾶσθαι. Ἐγὼ μὲν οὖν αὐτοὺς καὶ μακαρίζω τοῦ θανάτου καὶ ζηλῶ, καὶ μόνοις τούτοις ἀνθρώπων οἶμαι κρεῖττον εἶναι γενέσθαι, οἵτινες, ἐπειδὴ θνητῶν σωμάτων ἔτυχον, ἀθάνατον μνήμην διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν κατέλιπον.*

Λυσίας, *Ἐπιτάφιος τοῖς Κορινθίων βοηθοῖς* 79-81

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^{Η} ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

α. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το παρακάτω απόσπασμα (βρίσκεται στο κείμενο με υπογράμμιση): *Ὥστε προσήκει…αἱ τιμαί.*

10 μονάδες

β. Με ποιους τρόπους απέδιδαν τιμές στους πεσόντες του πολέμου στην αρχαιότητα; Στην απάντησή σας να παραθέσετε αντίστοιχα αποσπάσματα του κειμένου.

10 μονάδες

2^{Η} ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

α. Να γράψετε τη λέξη *Σωστό* για τις ορθές και τη λέξη *Λάθος* για τις λανθασμένες προτάσεις:

1. Η λέξη του κειμένου *κινδυνεύσαντες* είναι ομόρριζη με τη λέξη *ριψοκίνδυνος* της νέας ελληνικής.
2. Η λέξη *ἀθανάτους* είναι σύνθετη.
3. Η μετοχή *ἐπιτρέψαντες* είναι ετυμολογικά συγγενής με τη λέξη της νέας ελληνικής *λογική*.
4. Η μετοχή *ὄντας* προέρχεται από το ρήμα *εἰμί*.
5. Ο τύπος της νέας ελληνικής *γηρατειά* είναι ομόρριζος με το *ἀγήρατοι* του κειμένου.

5 μονάδες

βi. Να συμπληρώσετε τους ζητούμενους ονοματικούς τύπους:

1. *τόν βίον* (ονομαστική ενικού):
2. *τῇ τύχῃ* (γενική ενικού):
3. *ταῖς τιμαῖς* (γενική πληθυντικού):

ΣΠΟΥΔΗ

4. *ἀνθρώπων* (κλητική ενικού):
5. *τῷ πολέμῳ* (δοτική πληθυντικού):

5 μονάδες

βii. Να συμπληρώσετε τους ζητούμενους ρηματικούς τύπους:

1. *κινδυνεύσαντες* (α΄ ενικό οριστικής παρατατικού και αορίστου ενεργητικής φωνής):
2. *ἐπιτρέψαντες* (γ΄ ενικό οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής):
3. *εἰσί* (γ΄ ενικό οριστικής ενεστώτα, παραστατικού και απαρέμφατο ενεστώτα):
4. *θάπτονται* (γ΄ πληθυντικό οριστικής μέλλοντα μέσης φωνής):
5. *ὄντας* (ονομαστική ενικού μετοχής ενεστώτα και στα τρία γένη):

5 μονάδες

βiii. Να συμπληρώσετε τον βαθμό των επιθέτων στην πτώση που ζητείται:

1. *εὐδαιμονεστάτους (ονομαστική ενικού αρσενικού στον θετικό βαθμό):*
2. *μεγίστων (ονομαστική ενικού θηλυκού στον συγκριτικό βαθμό):*
3. *καλλίστων (ονομαστική ενικού ουδετέρου στον συγκριτικό βαθμό):*
4. *τολμηρός (ονομαστική ενικού θηλυκού στον υπερθετικό βαθμό):*
5. *νέος (κλητική ενικού αρσενικού στον υπερθετικό βαθμό):*

5 μονάδες

γ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους (βρίσκονται στο κείμενο με έντονους χαρακτήρες):

1. *εὐδαιμονεστάτους*
2. *ἡγεῖσθαι*
3. *κινδυνεύσαντες*
4. *τόν βίον*
5. *ἀγῶνες*

10 μονάδες

ΧΠΟΥΔΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ

ΕΛΕ. Ήσουν λοιπόν στην ξακουσμένη Τροία, ξένε;

ΤΕΥ. Την κούρσεψα, μα πάω κι εγώ χαμένος.

ΕΛΕ. Την έκαψαν, την έχουν κάνει στάχτη;

ΤΕΥ. Δε μένει από τα κάστρα της σημάδι.

ΕΛΕ. Δύσμοιρη Ελένη, παν για σένα οι Φρύγες.

ΤΕΥ. Κι οι Έλληνες· τρανό κακό έχει φέρει.

ΕΛΕ. Πόσος καιρός που πήρατε την πόλη;

ΤΕΥ. Εφτά χρονιές περάσαν από τότε.

ΕΛΕ. Και πρώτα πόσο μείνατε στην Τροία;

ΤΕΥ. Πολλά φεγγάρια, δέκα χρόνια ακέρια.

ΕΛΕ. Και την Ελένη πήρατε της Σπάρτης;

ΤΕΥ. Την έσυρε ο Μενέλαος απ' την κόμη.

ΕΛΕ. Είδες εσύ τη δύστυχη ή σου το 'παν;

ΤΕΥ. Με τα ίδια μου τα μάτια, ως βλέπω εσένα.

ΕΛΕ. Σκεφτείτε μη θεόσταλτη ήταν πλάνη.

ΤΕΥ. Άλλη κουβέντα πιάσε όχι για κείνη.

ΕΛΕ. Κι ό,τι έχεις δει για αλήθεια το λογιάζεις;

ΤΕΥ. Την είδα εγώ κι ακόμα ο νους τη βλέπει.

ΕΛΕ. Έφτασε με τον άντρα της στο σπίτι;

ΣΠΟΥΔΗ

ΤΕΥ. Μήτε στο Άργος, μήτε στον Ευρώτα.

ΕΛΕ. Άαχ· συμφορά για κείνους που δε στέργεις.

ΤΕΥ. Κι οι δυο χαθήκαν, όπως λέει ο κόσμος.

ΕΛΕ. Αντάμα δεν αρμένισαν οι Αργίτες;

ΤΕΥ. Ναι, μα τους χώρισε τρανή φουρτούνα.

ΕΛΕ. Σε ποια μεριά του πέλαγου σκορπίσαν;

ΤΕΥ. Καταμεσίς στο Αιγαίο, όπως διαβαίναν.

ΕΛΕ. Δεν είδαν το Μενέλαο από τότε;

ΤΕΥ. Κανείς· νεκρό τον έχουν στην Ελλάδα.

ΣΠΟΥΔΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^{Η} ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

α. Αφού μελετήσετε καλά το παραπάνω απόσπασμα, να γράψετε στο τετράδιό σας ποιοι παίρνουν τον λόγο, σε ποιον χώρο βρίσκονται και ποιο είναι το πρόβλημα που τους απασχολεί.

10 μονάδες

β. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, βασικό γνώρισμα της τραγωδίας είναι να προκαλέσει συναισθήματα ελέους και φόβου στους θεατές-αναγνώστες. Τι ακριβώς εννοούσε ο μεγάλος Έλληνας φιλόσοφος; Επιβεβαιώνεται η θέση του στο παραπάνω απόσπασμα; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας και να τη στηρίξετε σε στίχους του κειμένου.

10 μονάδες

2^{Η} ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

α. Να χωρίσετε το παραπάνω απόσπασμα σε δύο ενότητες με κριτήριο την αλλαγή του θέματος και να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για την καθεμιά.

3 μονάδες

β. Να καταγράψετε δύο αφηγηματικούς τρόπους που αξιοποιούνται στο παραπάνω απόσπασμα με τις αντίστοιχες παραπομπές σε αυτό. Για ποιους λόγους, πιστεύετε, ίσως ο ποιητής να έκανε τις συγκεκριμένες επιλογές;

6 μονάδες

γ. Να σημειώσετε δύο εκφραστικά μέσα που αξιοποιούνται στο κείμενο με τις αντίστοιχες αναφορές σε αυτό. Τι προσδίδει η χρήση τους στο ποίημα;

6 μονάδες

ΣΠΟΥΔΗ

3^{Η} ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

α. Πώς παρουσιάζονται τα δύο πρόσωπα που πρωταγωνιστούν στους στίχους που σας δίνονται μέσα από τις ιδέες, τα λόγια και τα συναισθήματά τους; Να εντάξετε στην απάντησή σας παραπομπές στο κείμενο.

7 μονάδες

β. Αφού προσδιορίσετε το περιεχόμενο του όρου, να παραθέσετε δύο περιπτώσεις *τραγικής ειρωνείας* που εντοπίσατε στο απόσπασμα. Ποιον στόχο εξυπηρετεί η αξιοποίησή της στην τραγωδία;

4 μονάδες

γ. Να σημειώσετε ένα στοιχείο του υλικού πολιτισμού και ένα ιδεολογικό στοιχείο (*διάνοια*) που εντοπίσατε στο ποίημα, ενσωματώνοντας στην απάντησή σας τις σχετικές αναφορές σε αυτό.

4 μονάδες

Κ Α Θ Ε Ε Π Ι Τ Υ Χ Ι Α ! ! !

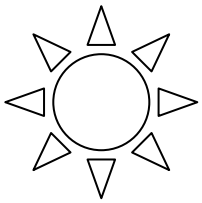

ΣΠΟΥΔΗ